

ΑΝ

Αν να κρατάς μπορείς το λογικό σου, όταν τριγύρω σου όλοι τὰ 'χουν χαμένα και σ' εσένα
ρίχνουν την αιτία,

Αν να εμπιστεύεσαι μπορείς τον ίδιο τον εαυτό σου, όταν ο κόσμος δεν σε πιστεύει, κι αν
μπορείς να τους συχωρνάς αυτή τη δυσπιστία, να περιμένεις αν μπορείς, δίχως να χάνεις
την υπομονή σου,

κι αν όλοι σε συκοφαντούν, να μη καταδεχθείς ποτέ το ψέμα,

κι αν σε μισούν εσύ ποτέ σε μίσος ταπεινό να μην ξεπέσεις,]

μα να μην κάνεις τον καλό ή τον πολύ σοφό στα λόγια,

Αν να ονειρεύεσαι μπορείς και να μην είσαι δούλος των ονείρων,

Αν να στοχάζεσαι μπορείς δίχως να γίνει ο στοχασμός σκοπός σου,

Αν ν' αντικρίζεις σου βαστά το θρίαμβο και τη συμφορά παρόμοια,

κι όμοια να φέρνεσαι σ' αυτούς τους δυο τυραννικούς απατεώνες,

Αν σου βαστά η ψυχή ν' ακούς, όποιαν αλήθεια εσύ είχες ειπωμένη,

παραλλαγμένη απ' τους κακούς, για να 'ναι για τους άμυαλους παγίδα,

ή συντριμμένα να θωρείς όσα σου έχουν ρουφήξει τη ζωή σου,

και πάλι να ξαναρχινάς να χτίζεις μ' εργαλεία που 'ναι φθαρμένα.....

Άντρας αληθινός θα 'σαι παιδί μου!»

**Να αναφερθείς σε τρία από τα χαρακτηριστικά που πρέπει να διαθέτει ένα αποδεκτό
πρότυπο ανθρώπου, ένας ολοκληρωμένος άνθρωπος, σύμφωνα με το ποιητικό
υποκείμενο. Αξιοποίησε στην απάντησή σου δύο κειμενικούς δείκτες που
αναδεικνύουν τον παραινετικό τόνο του ποιήματος. Συμμερίζεσαι την άποψη του
ποιητικού υποκειμένου; Ποιο άλλο χαρακτηριστικό πιστεύεις ότι θα πρέπει να διαθέτει
ένας άνθρωπος-πρότυπο;**

Το ποιητικό υποκείμενο προτείνει μια στάση ζωής που χαρακτηρίζεται από των έλεγχο των ψυχικών και ηθικών ιδιοτήτων του ανθρώπου. Παροτρύνει τον αποδέκτη των συμβουλών του να διατηρεί τη λογική και την αυτοπεποίθησή του, ακόμα και όταν το περιβάλλον γύρω του πανικοβάλλεται και αναζητά αποδιοπομπαίους τράγους. Ο ολοκληρωμένος άνθρωπος εμπιστεύεται την κρίση του και παράλληλα κατανοεί τη δυσπιστία των άλλων, χωρίς να παρασύρεται από το μίσος. Τον προτρέπει να έχει οράματα για τη ζωή αλλά να μην αεροβατεί, να χρησιμοποιεί τα όνειρα ως εργαλεία δράσης και όχι ως καταφύγια απραξίας. Και το σημαντικότερο του υποδεικνύει τη

νηφάλια διαχείριση της επιτυχίας και της αποτυχίας, αφού και οι δύο καταστάσεις είναι προσωρινές και μπορούν να παραπλανήσουν τον άνθρωπο οδηγώντας τον είτε στην αλαζονεία είτε στην απόγνωση. Τέλος τον ενθαρρύνει να ξαναχτίζει τη ζωή του απ' το μηδέν με ό,τι του έχει απομείνει. Οι συνεχείς προτροπές του ποιητικού υποκειμένου αισθητοποιούνται με τη χρήση της υποτακτικής έγκλισης (“ να εμπιστεύεσαι, ‘να περιμένεις’, “να μην είσαι”) προσδίδοντας στο ποίημα διδακτικό και παραινετικό τόνο. Οι προϋποθέσεις για να μπορεί να θεωρηθεί κάποιος πρότυπο εισάγονται με τον υποθετικό σύνδεσμο “αν” που επαναλαμβάνεται emphaticά στους περισσότερους στίχους του ποιήματος (“ Αν να ονειρεύεσαι μπορείς....”) .

Ο αυτοέλεγχος, η αυτοπεποίθηση , η ψύχραιμη αντιμετώπιση της ζωής και η ανθεκτικότητα συνιστούν και για εμένα σημαντικά ψυχικά “όπλα”, για να διαχειριστεί ο άνθρωπος τόσο τα θετικά όσο και τα αρνητικά γεγονότα της ζωής. Πηγή όμως όλων αυτών των αρετών είναι η πνευματική καλλιέργεια, η οποία μπορεί να απελευθερώσει τεράστιες πνευματικές και ψυχικές δυνάμεις στον άνθρωπο και να τον καταστήσει ολοκληρωμένο και ευτυχή.